

Evden çıkmıyorum ve bu beni sıkıyor.

Korkuyor musun? Hayatın bir şekilde biteceğinden? Sona yaklaştığımızdan. Dünyanın artık eskisi gibi olmayacağından. *Pis Çinliler yarasa yedi, dünyamız karardı mı?*

Yoksa bir şeylerin doğumu mu bu?

Bu sıralar herkes kitap listesi yapıyor. *Veba* var mesela o listelerde, *Tatar Çölü* var. Yaşadığımız tam da bir *Tatar Çölü* olduğu ve kalelerimize çekilip *düşmanı* beklerken, bir de bunun kitabını okuyacağız? Neden?

Hayatta gerçek sorunlar olduğunda *teorik sorunlar* yaratmak aklınıza gelmez. Avcı toplayıcıların varoluş kaygısı çekmeyişiindeki sebep, *zeki* olmamaları değil, teorik meselelere vakit ayıramayacak kadar *somut* duygular, fırsatlar ve tehlikelerle çevrili olmaları. Modern zamanların *hayati tehlikesi* bile içinde olasılık hesapları, yaş dağılımları, doğru çalışmayan testler, virüsün kime ne kadar zarar verdiğinin ve kaç kişiyi öldüreceğinin bitmeyen tahminleri... Modern zamanlar bizi *bilmekten* değil, *inanmaktan* imtihan ediyor, *olasılık hesaplarına iman ediyor musun? O halde altlarından (araba) ırmaklarının aktığı cennetime gir.*

Eskiden bir tehlike ya vardı, karşıdaydı, somut, sıcak, kanayan, kalbi atan ve ortadan kaldırılabılır bir şeydi veya yoktu ve onu hayal etmeye *vehim* adı veriliyordu. Şimdiki hayatımız *vehimlerin* ördüğü bir hayat, çünkü öğrendik ki asıl tehlikeli olanlar görmediklerimiz, ya bizden çok küçükler veya çok büyük. Görebildiklerimizin zararlarını ortadan kaldırdıkça *vehim* de manasını kaybetti, çünkü görmediğimizi nasıl anlayacağımızı da bilmiyoruz. Araçlar ve dolaylı bir takım bilgiler zamanla saf-sata doluyor ve tehlikelerin *gerçekte* neye işaret ettiğini bilmiyoruz.

Tehlikeleri görmüyorsak, görmediklerimiz tehlikelidir, değil mi?

Dün yolum bir şekilde *magnezyum eksikliği* ile ilgili bir yazıya düştü. Tam olarak hatırlamıyorum nerede olduğunu, şu an bulmak için de motivasyonum olduğunu söyleyemem. Diyor ki *demir veya kalsiyum eksikliğinin etkileri barizdir ama magnezyum o kadar bariz olmadığı için araştıran da az olmuştur.* Güzel, aferin. Sonra *son 100 yıldır sebzelerin içerdiği magnezyum %80-90 azaldı* diyor. *Demek ki bir şekilde tolere ediyoruz* diye düşünmek istiyorum ama bir yandan da *tolere ediyor muyuz?* diye aklıma geliyor

Bu zamanın tıbbi böyle. Hastalık varsa, bariz bir tehlike, kanser, kalp, zatürre veya onun gibi *elle tutulan* hastalık, tedavi etmek *kolay* çünkü hedef var, deney var, ilaç var, yoksa da bulunma ihtimali var. Ancak bir defa *hastalıkların* alanından çıkıp, *sağlıklı insanı daha sağlıklı yapmak* diye bir alana girdiğimizde aslında *vehimler dünyasına* girmiş oluyoruz. Magnezyum eksikliği önemli bir şey, çünkü metabolizmanın pek çok reaksiyonunda mevcut ama eksikliği bizi ne kadar hasta ediyor, bilemiyoruz. Belki de beden bazı durumlarda bir şekilde ikame ediyor, belki de etmiyor, nasıl bilebiliriz?

Bireylerden sistemlere geçiş hep böyle. Tekil cisimlerin hareketlerini hesap edebiliyorsun ama üç veya dört kütleli bir araya getirince, uzayda bunlar birbiriyle nasıl etkileşir hesaplayamıyorsun. İn-

san vücudunda böyle etkileşen sistemlerin sayısı belki milyonlarca ve mucizevi olan bir yerlerde bir virüsün çıkıp bizi hasta etmesi değil, bizim, bu kadar insanın bu dünya üzerinde vehimlere sahip olacak kadar gelişmiş olmamızda.